

Tammelan kunta
Tekninen osasto

KATU-/JA SIJOITUSLUPA HAKUOHJE JA LUPAEHDOT

Tekninen lautakunta hyväksynyt 10.12.2014, § 53

Määräykset tulevat voimaan 1.1.2015

Tammelan kunta

Tekninen osasto

SISÄLLYSLUETTELO

- 1. KAIVUTÖIDEN SUORITTAMINEN YLEISILLÄ ALUEILLA**
- 2. LUPA KAAPELIN TAI JOHDON SIJOITTAMISEKSI**
- 3. KAIVUILMOITUS**
- 4. YHTEISKAIVU**
- 5. KATSELMUKSET JA YLEISET VAATIMUKSET**
- 6. KAIVUTYÖT**
- 7. PÄÄLLYSTYSTYÖT**
- 8. VIHERTYÖT**
- 9. TILAPÄISET LIIKENNEJÄRJESTELYT**
- 10. MAKSUT JA TAKUUAIKA**

1. KAIVUTÖIDEN TEKEMINEN YLEISILLÄ ALUEILLA

Yleisillä kunnan hallinnoimilla alueilla suoritettavat kaivutyöt edellyttävät **aina** kaivu-ilmoituksen tekemistä ja useimmiten myös kaapelin tai johdon sijoitusluvan hakemista kunnalta. Kunnan rakennuttamissa katu- ja vesihuollon rakentamiskohteissa kaivulupakäytännöä ei noudateta, vaan kaapelitöistä sovitaan työmaan vastuuhenkilön kanssa erikseen.

Tämä ohje on tehty Tammelan kunnan kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävien kaapeli-, johto- ja muiden vastaavien kaivutöiden ohjaamiseksi. Kaivutöiden ohjeistuksella pyritään rajaamaan työt tarkasti sekä tekemään ne nopeasti ja turvallisesti niin, että aiheutettu haitta jäisi mahdollisimman pieneksi.

Nämä ohjeet on annettava tiedoksi Tammelan katu- ja muilla yleisillä alueilla tehtävien kaivutöiden urakkatarjouksia pyydettyä.

2. LUPA KAAPELIN TAI JOHDON SIJOITTAMISEKSI

Maankäyttö- ja rakennuslain 161 § perusteella yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevia johtoja voidaan sijoittaa yleiselle alueelle. Pysyvän johdon, kaapelin tai muun laitteen sijoittaminen kadulle tai muulle yleiselle alueelle edellyttää kunnan luvan, jota kutsutaan **sijoitusluvaksi**. Sijoituslupaa ei tarvita pienimuotoisissa, yleensä alle 20 metrin pituisissa kiinteistöliittymissä silloin, kun kadun rakenteita ei rikota. Sijoituslupaa ei myöskään tarvita kaapeliasennuksissa, kun kaapeliputkitus on jo valmiiksi asennettu.

Sijoituslupahakemukseen on liitettävä aina luvanhakijan tekemä suunnitelma, josta kaapelin tai johdon sijoitus riittävällä tarkkuudella selviää. Pienimuotoisissa kiinteistöliittymissä suunnitelmaa ei tarvita.

Suunnitelman pohjana tulee olla ajantasainen pohjakartta. Luvan hakijan on selvitettävä suunnittelualueella olevat kaapelit ja johdot johtotietokeskuksista (Tammelassa www.kaivulupa.fi ja Johtotieto puh. 0800 12 600 ja Elenia 020 586 4205) sekä vesihuollon putki-linjat kaivoineen, venttiileineen ja laitteineen sekä mahdolliset kunnan omat sähkökaapelit Tammelan kunnan tekniseltä osastolta (puh. 050 313 2140 tai 0500 813 132).

Sijoituslupa-asiat käsitellään ja valmistellaan teknisellä osastolla. Reittivaihtoehtoja on hyvä selvittää ennakkoon lupakäsittelijän kanssa. Hakemus tulee tehdä viimeistään kaksi viikkoa ennen työn aiottua aloittamista.

Sijoituslupahakemus osoitetaan:

Tammelan kunta
Tekninen osasto
Hakkapeliitantie 2
31300 TAMMELA

Lupakäsittelijä: maanrakennusmestari, puh. 050 313 2140, sijainen talonrakennusmestari, puh. 0500 813 132.

3. KAIVUILMOITUS

Kunnossapitolain 14a §:n mukaan katu-, puisto- ja muilla yleisillä alueilla tapahtuvista kaivutöistä tulee tehdä kaivu-ilmoitus. Kaivutyön teettäjä tai hänen urakoitsijansa tekee kaivu-ilmoituksen kunnan kotisivuilta saatavalla kaivu-ilmoituslomakkeella (www.tammela.fi > lomakkeet > sijoituslupa).

Ilmoitukseen tulee liittää maininta mahdollisesta sijoituslupapäätöksestä sekä muista työhön liittyvistä luvista tai työstä tehtävistä ilmoituksista esim. ympäristöilmoituksista.

Hakemus tulee tehdä viimeistään kaksi viikkoa ennen työn aiottua aloittamista.

Kaivu-ilmoituksessa ilmoitetun aloituspäivämäärän perusteella määräytyy myös kaivutyön aiheuttaman haittamaksun alkamispäivä.

Kaivu ilmoitus toimitetaan osoitteeseen:

Tammelan kunta
Tekninen osasto
Hakkapeliitantie 2
31300 TAMMELA

Lupakäsittelijä: maanrakennusmestari, puh. 050 313 2140, sijainen talonrakennusmestari, puh. 0500 813 132. Lupakäsittelijällä on oikeus olla hyväksymättä työn tekijäksi esitetty kaivu-urakoitsija.

4. YHTEISKAIVU

Katu- ja sijoituslupahakemuksesta, joka koskee uuden putkituksen tekemistä, on käytävä selville yritykset kenelle suunnitellusta kaivutyöstä on ilmoitettu sekä yhteiskaivussa mukana olevat yritykset. Tällä edistetään yhteistoimintaa katualueella tapahtuvassa kaivutoiminnassa ja nopeutetaan luvan käsittelyä.

5. KATSELMUKSET JA YLEISET VAATIMUKSET

Katselmukset

Alkukatselmus

Kun kaivutyö on edellyttänyt sijoituslupaa, tulee työkohteessa järjestää alkukatselmus. Luvan hakija sopii katselmuksen noin viikkoa ennen työhön ryhtymistä. Katselmuksessa, josta luvan hakija laatii muistion, tarkistetaan suunnitelma, todetaan työalueen nykytilanne (asfaltti- ja kivipäälysteet, kasvillisuus, kalusteet, liikenteenohjauslaitteet) ja että hakijalla on ajantasaiset johtotiedot. Tarvittaessa nykytilanne dokumentoidaan. Alkukatselmukseen kunnan edustajana osallistuu normaalisti maanrakennusmestari (puh. 050 313 2140), katukunnossapidon ja puistojen edustajana, sijaisena talonrakennusmestari, (puh. 0500 813 132).

Loppukatselmus

Työn valmistuttua kaivuluvan saaja tilaa tekniseltä osastolta loppukatselmuksen, jossa työalueen kunto tarkastetaan ja kirjataan. Hyväksytyyn vastaanottokatselmukseen päättyy myös kaivutyöstä aiheutuva laskutus. 1.5. – 1.11. välisenä aikana kaivetut kaivannot otetaan vastaan täysin valmiina vaadittavilla AB massoilla päällystettynä. 1.11. – 30.4. välisenä aikana kaivetut kaivannot vastaanotetaan väliaikaisesti riittävällä kylmäpaikkaus massakeroksella paikattuna. Väliaikainen vastaanotto keskeyttää haittamaksun 30.4. saakka. Urakoitsija vastaa kaivannosta loppukatselmukseen saakka.

Takuuajan tarkastus

Kunta tekee takuuajan tarkastuksen takuuajana. Mikäli tarkastuksessa havaitaan tarve takuukorjaukseen, pidetään kaivuluvan vastuutahon kanssa erillinen katselmus, jossa sovietaan vastaanotto.

Yleiset vaatimukset

Kaivutyön toteuttaja on kokonaisvaltaisessa vastuussa työmaan turvallisuudesta sekä työn aiheuttamista vahingoista kunnalle tai kolmansille osapuolille. Kaivutyössä tulee noudattaa lakiin perustuvien määräysten lisäksi luvassa annettuja ohjeita ja määräyksiä.

Yöaikana tehtävästä työstä sekä työn aiheuttaessa haittaa ympäristölle (melu, pöly, värinä) on siitä tehtävä kirjallisesti ympäristölain 60 §:n mukainen ilmoitus ympäristöviranomaisille. Työssä on noudatettava kunnan voimassa olevia ympäristömääräyksiä, jotka löytyvät mm. kunnan kotisivuilta.

Vähäsisistä liikennejärjestelyistä myönnetään lupa kaivu ilmoituksen yhteydessä. Tarvittaessa vaaditaan erillinen lupa liikennejärjestelyistä ja liikenteenohjaussuunnitelma.

6. KAIVUTYÖT

Kaivutöissä noudatettavat asiakirjat

Kaivutöissä noudatetaan seuraavia määräyksiä ja ohjeita:

- Tämä ohje
- Kaapelikaivantotyöt, yleinen työselostus 1999, Suomen Kuntaliitto
- Asfalttiurakan asiakirjat 2005, työselostus, Suomen Kuntaliitto ja PANK ry
- Asfalttinormit 2008, PANK ry
- Betoni- ja luonnonkivituotteet päällysrakenteena, SKTY n:o 14, 1997
- InfraRYL 2006, Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset 2006, osa 1: väylät ja alueet
- Rakennusurakan yleiset sopimusehdot, YSE 1998
- Vihertöiden yleinen työselitys VRT'11
- Tilapäiset liikennejärjestelyt katualueella, SKTY julkaisu 19/99
- Esteettömän ympäristön suunnittelukortti SuRaKu 8, tilapäiset liikennejärjestelyt
- Yleisohjeet liikennemerkkien käytöstä, Tiehallinto 2003

Yleiset ohjeet

Viime kädessä kaivutyön toteuttaja vastaa kadun liikenneturvallisuudesta ja liikenteen sujuvuudesta. Liikenteenohjaus- ja suojaustoimet on pidettävä moitteettomina koko työn keston ajan. Kaivantojen aukipito tulee rajoittaa mahdollisimman lyhyeksi ja kaivaminen ja muut siihen kuuluvat toimenpiteet on rajoitettava mahdollisimman pienelle alueelle.

Mikäli työ estää normaalin koneellisen talvikunnossa- ja puhtaanapidon, on luvan saajan huolehdittava työalueeseen liittyvän kadun talvikunnossa- ja puhtaanapidosta, siten kun laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta säädetään.

Työalue on eristettävä ohjeiden mukaisesti suoja-aidoilla, sulkupuomeilla ja -pylväillä niin, että työmaa-alueen läpi ei voi kulkea. Suoja-aidat tulee varustaa heijastavalla materiaalilla ja pimeään aikaan keltaisilla vilkkuvaloilla. Kaivannon ympäristö on pidettävä siistinä.

Hakijan on haettava johtotiedot ennen kaivutöiden aloittamista.

Työmaa on varustettava taululla, josta ilmenee työn teettävä, tarkoitus ja työmaan yhteystiedot. Pienemmissä töissä tulee olla vähintään kaivajan yhteystiedot suoja-aidassa. Liikenteenohjauslaitteissa tulee olla merkintä omistajasta.

Kaivettaessa on varottava kaapelien, johtojen, reunatukien, valopylväiden, liikenteenohjauslaitteiden, päällysteen ja puiden vahingoittamista. Puut ja istutukset on tarvittaessa suojattava. Vaurion sattuessa on siitä ilmoitettava välittömästi valvojalle.

Ohjeiden noudattamatta jättäminen aiheuttaa työn keskeyttämisen.

Kaivannon täyttö ja tiivistys

Täyttö on tehtävä kadun rakennekerroksia sekoittamatta. Päällystetyillä alueilla tiivistäminen tehdään enintään 30 cm:n kerroksissa ja aina koneellisesti.

Kantavaan kerrokseen tulee aina hankkia uusi murskattu kiviaines, kaivumaita ei saa käyttää.

Muiden, kaivannon täytössä käytettävien materiaalien on vastattava laadultaan ja paksuudeltaan alkuperäistä rakennetta. Jakavan kerroksen materiaalina voidaan käyttää kaivettuja, routimattomia rakennekerrosmateriaaleja. Täyttömateriaali ei saa olla jäätynyttä.

Liikennöitävän alueen ulkopuolella täyttö voidaan tehdä kaivumailloin. Tiivistystarve riippuu alueen käytöstä ja on sovittava tapauskohtaisesti. Puistoissa täytöt tehdään "Vihertöiden yleinen työselitys VRT'11, ohjeiden mukaan.

7. PÄÄLLYSTYSTYÖT

Tilapäinen päällyste

On suositeltavaa, että kaivannon päällystys tehdään mahdollisimman nopeasti täyttö- ja tiivistystöiden jälkeen. Jos kaivannon päällystämistä ei voida tehdä heti, tehdään tilapäinen päällystys liikennöidyillä alueilla välittömästi täytön jälkeen vähintään kylmällä paikkausmassalla ja pääkaduilla ABK-massalla. Muilla alueilla käytetään hienoa mursketta.

Tilapäinen päällyste on pidettävä koko ajan liikennettä tyydyttävässä kunnossa ennen lopullista päällystämistä. Kohde siirtyy kunnan kunnossapitovastuulle vasta lopullisen päällystämisen ja vastaanottotarkastuksen jälkeen.

Vanhan päällysteen leikkaukset

Päällysteen reunat leikataan suoriksi, ”ryöstöt” huomioiden, vähintään 0,5 m kaivannon kantavan reunan yli. Liikennettä vasten oleva reuna on viistettävä.

Päällystesaumojen tulee olla suoria ja kadun suuntaisia tai kulkusuuntaan nähden kohtisuoria. Kadunsuuntaiset saumat eivät saa sijoittua ajouran kohdalle.

Kapein päällystettävän alueen leveys on 1,0 m. Kaivannon viereen jäävä alle 10 m²:n erillinen saareke on päällystettävä uudelleen.

Jos viherkaistalle kaivettu kaivanto ulottuu 0,2 m lähemmäs päällysteen reunaa, on päällyste uusittava 1,0 m:n leveydeltä.

Päällysrakenne

Päällystyskerrosten tulee olla vähintään samat kuin ne kohteessa ovat olleet. ABK-päällysteet korjataan ohjeiden mukaisesti. Sirotepintauksen korjaus tehdään AB 11-massalla. Sorapintainen kohde korjataan valvojan ohjeiden mukaisesti. Pintamateriaalin tulee olla samanlainen kuin kohteessa on ollut.

Kiveykset

Kivetyt päällysteet on korjattava laadultaan alkuperäisiä vastaavilla tuotteilla. Purettu materiaali on mahdollisuuksien mukaan käytettävä uudelleen. Ympäröivää kiveystä on purettava niin paljon, että korjattu pinta saadaan luontevasti liittymään vanhaan päällysteeseen.

8. VIHERTYÖT

Viheralueen suojaus

Vaadittaessa puut ja viheralueet on suojattava. Puiden rungot suojataan laudoituksella ja nurmi- ja pensasalueet aitaamalla. Turhaa liikkumista nurmialueella tulee välttää, nurmikko-alueita ei saa ilman lupaa käyttää varastoitumiseen.

Nurmikot

Kaivutyön yhteydessä tuhoutunut nurmikko palautetaan alkuperäistä vastaavaan kuntoon. Kasvualustan paksuus ja laatu määräytyy alkuperäisen kasvualustan mukaan. Hoitonurmikon kasvualustan vahvuus on vähintään 10 cm. Nurmikkoa ei saa rakentaa kaivumaista, eikä nurmikolle saa jäädä kiviä. Nurmikkoalueet on jyrättävä tasaisiksi.

Nurmikon hoitovastuu on kaivajalla luovutukseen asti. Luovutettaessa nurmialueiden tulee olla vihertyneitä, leikattuja ja peittävyiden vähintään 90 %.

Pensasistutukset

Pohja- ja kasvualustatyöt suoritetaan VRT 11 mukaan. Pääsääntöisesti pensaat vaihdetaan uusiin (kaivutöiden ajankohta). Vanhat viedään pois ja luvanhaltija istuttaa kustannuksellaan

uudet pensasryhmät heti kaivutöiden valmistuttua. Kaikki ryhmän kasvit uusitaan käyttäen pensaskoon astiataimia. Säilytyskelpoiset ja arvokkaat pensaet siirretään paakkuineen suo- jaan ja istutetaan takaisin heti kun on mahdollista (sovitaan aloituskatselmuksessa).

Pensasryhmille laitetaan 7-10 cm paksuinen kuorikate, riippumatta siitä onko alueella ollut kuorikatetta vai ei ennen kaivantotyöhön ryhtymistä.

Puut

Puun kaataminen ilman lupaa on ehdottomasti kielletty. Työn vuoksi poistettavat puut on kartoitettava ja esitettävä kaivulupaa haettaessa. Poistettavat puut korvataan luvan hakijan kustannuksella. Luvanhakijalla on oltava tarkka selvitys uuden puun istutuksesta (laji ja koko). Puut istutetaan VRT 11 mukaan.

Kaivamista ei saa ulottaa 2.0 m lähemmäs puun runkoa. Kaivaja on velvollinen ilmoittamaan mahdollisista vaurioista maanrakennusmestarille, joka arvioi vaurion ja puun hoito- toimenpiteet tai uusimistarpeen. Luvansaaja on vastuussa vaurioiden korvauksesta kunnan käyttämän laskentatavan mukaisesti.

9. TILAPÄISET LIIKENNEJÄRJESTELYT

Suunnitelma

Erillisen liikenteenohjaussuunnitelman laatimistarve ilmoitetaan sijoituslupapäätöksen tai kaivuluvan yhteydessä. Suunnitelma tulee toimittaa lupakäsittelijälle vähintään viikkoa ennen työhön ryhtymistä. Muissa tapauksissa toimitaan aiemmin mainittuja ohjeita noudattaen.

Käytettävien liikenteenohjauslaitteiden tulee olla Tiehallinnon hyväksymiä malleja ja ne on varustettava kaivajan yhteystiedoilla.

Luvansaajan vastuuhenkilön tulee valvoa, että liikennejärjestelyt ovat kunnossa koko työn ajan, myös työajan ulkopuolella ja että ne palautetaan ennalleen työn päätyttyä. Mikäli liikennejärjestelyistä annettuja ohjeita ei noudateta, voi lupaviranomainen tarvittaessa teettää järjestelyt kaivutyön suorittajan kustannuksella.

Esteettömyys

Liikennejärjestelyissä on huolehdittava erityisesti joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn turvallisista ja esteettömistä yhteyksistä. Jalankulkijoita ei saa ohjata ohittamaan työmaata ajoradan kautta liikenteen seassa vaan heille tulee järjestää muusta liikenteestä erotettu kulkureitti. Järjestelyiden on toimittava myös pimeällä.

Nojaamisen kestävä kaide (suoja-aita) tarvitaan aina, kun korkeusero on yli 0,5 m.

Mikäli kadulta joudutaan katkaisemaan liikenne ennalta arvaamattomasti, on siitä ilmoitettava viranomaiselle välittömästi.

10. MAKSUT JA TAKUUAIKA

Yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 14b §:n perusteella kunnalla on oikeus periä maksu lupien käsittely- ja työn valvontakuluista sekä työn aiheuttamasta haitasta.

Maksun suuruuden määräytyminen

Lupien käsittelystä, työn valvonnasta ja yleiselle alueelle aiheutetusta haitasta määräytyy kaivutaksa, joka määräytyy kaivutyön keston mukaan seuraavasti:

Kaivutaksa alkavalta viikolta on:

Vk 1 – 4 100 € / vk

Vk 5 – 8 150 € / vk

Vk 9 – 12 200 € / vk

jne. maksun noustessa 4 viikon jaksoissa enimmäistasoon 500 € / viikko.

Laajoissa kaapelitöissä (yli 100 jm) voidaan kaivutaksaa tarkastella erikseen ottaen huomioon työn etenemiseen liittyvä todellinen haitta ja valvontatyö.

Kaivutaksan alkamispäivä määräytyy kaivu ilmoituksessa ilmoitetun aloituspäivämäärän perusteella ja päättymispäivä hyväksytyin vastaanottokatselmuksen mukaan huomioiden talviajan vaikutus. Jos aloituspäivämäärä muuttuu ilmoitetusta, kunta muuttaa oikean aloituspäivämäärän edellyttäen että muutos ilmoitetaan ennen ilmoitettua aloituspäivä-määrää.

Vastaanottokatselmuksia ei tehdä talvikaudella 1.11. – 30.4. välisenä aikana. Talvikaudelta ei peritä kaivumaksua, mikäli kaivanto on väliaikaisesti riittävällä kylmäpaikkaus massakerroksella paikattuna ja väliaikaisesti liikenteelle hyväksytty. Urakoitsija vastaa kaivannosta loppukatselmukseen saakka.

Kaivu ilmoituksen laiminlyönti

Valvojalla on oikeus keskeyttää ilmoittamatta jätetty kaivutyö, ja työstä peritään normaalin taksan lisäksi lisävalvontamaksuna 200 €.

Äkillisissä kaapeli- ja putkivauriotapauksissa kaivu ilmoitus tulee tehdä viimeistään seuraavana arkipäivänä. Tämän jälkeen tapausta käsitellään kaivu ilmoituksen laiminlyöntinä.

Takuuaika

Takuuaika on kaksi (2) vuotta ja sen päättymispäivä on vuosittain 30.9. Vihertöiden takuu-aika on yksi (1) vuosi vastaavasti.